

Predstavitvena izjava o novem volilnem sistemu

Dragi kolegi,

Konkretizacija glasovanja v okviru izboljšane nemške kombiniranega sistema ni težka!

Izhajam od tega, da bi bile večinske volitve (prvi glas) dvokrožne in da bi potekalo glasovanje, ki določa delež poslanskih sedežev za politične stranke (drugi glas) s pomočjo absolutnega in obveznega prednostnega glasu.

V vsakem primeru bi bili dve glasovnici. Ena za izvolitev poslanca v enonominalnem volilnem okraju (posebna za prvi krog in posebna za drugi) in druga za izbiro med političnimi strankami.

I. PRVI GLAS:

A (prvi krog) kandidati so razporejeni po vrstnem redu, ki ga določi žreb, v oklepaju za imenom kandidata je navedena stranka (ali dejstvo, da gre za nestrankskega kandidata), glasuje pa se tako, da se obkroži zaporedna številka pred imenom in priimkom kandidata. Izvoljen je tisti kandidat, ki dobi večino veljavnih glasov v prvem krogu, če takega ni, pa gresta v drugi krog volitev dva kandidata, ki sta dobila v prvem krogu največ glasov.

B (drugi krog) Kandidata sta razvrščena glede na število glasov v prvem krogu, glasuje se tako, da se obkroži zaporedna številka pred imenom in priimkom enega od njiju, izvoljen pa je tisti, ki je dobil več veljavnih glasov.

II. DRUGI GLAS:

Stranke so razvrščene po vrstnem redu, ki ga določi žreb, in sicer tako, da je na glasovnici vsake stranke navedenih vsaj toliko kandidatov kot se jih voli v statistični regiji, pokrajini oziroma volilni enoti (skratka na širši ravni kot na glasovnici za prvi glas). Glasuje se samo za enega kandidata tako, da se obkroži zaporedno številko pred imenom in priimkom kandidata, ki mu želi volivec oddati svoj glas. (Če kdo v nasprotju s tem navodilom obkroži politično stranko je glas veljaven, prednostnega glasu pa ne dobi nihče od kandidatov.) Vrstni red za pridobitev poslanskega sedeža, ki pripade posamezni stranki, je odvisen od števila prednostnih glasov in ne od vrstnega reda, ki ga je določila politična stranka.

Kompenzacija se opravlja tako, da stranke, ki so dobile enako ali več neposredno izvoljenih poslancev kot jim pripadejo na podlagi drugega glasu, ne dobijo dodatnih poslanskih sedežev, ostale pa toliko, da dosežejo delež, ki so ga dobile z drugimi glasovi.

Če na ta način ni mogoče zagotoviti paritetne sestave parlamenta, se poveča število poslancev državnega zbora (Ustavna sprememba! Pri tem opozarjam, da Ustava govori o tem, da se poslanci volijo po načelu sorazmernega predstavništva, kar v državah, ki poznajo proporcionalni sistem pomeni, da je pariteta pretežno zagotovljena; ni na primer zagotovljena za politične stranke, ki ne dosežejo 4 odstotnega praga ipd.).

Če želimo z enkratnim glasovanjem določiti sestavo parlamenta in sorazmernost v njem, poznamo za zdaj samo eno, Irsko rešitev, ki se imenuje sistem enega prenosljivega glasu (STV).

O argumentih, zakaj je takšna rešitev najbolj sprejemljiva za današnjo Slovenijo, pa takrat, ko bomo soočili različne modele rešitev.

Pozdrav, Ciril Ribičič

Ljubljana, 24.3.2021